

Nuorten Osasto

Minkä nuorena oppii,
sen vanhana taitaa

"MINKÄLAINEN ON ONNELLINEN AVIOLIITTO?"

(Tässä jo kosketellaan sitä taloudellista puolta, niin saakoon tilaansa lehdessä, vaikka emme olekaan joka asiassa aivan samaa mieltä kirjoittajan kanssa.—Toim.)

Tästä on jo ollut muutamia kirjoituksia Toverittareissa. Ja se on oikein että kokeneet ja toisten elämää enempi nähneet puhuvat asioista, joista jokaisen pitää tietää, kun kerran on oltava näin kutsutussa "kierossa" yhteiskunnassa.

Minäkin haluaisin sanoa jotakin, vaan en voi omasta avioliitto-elämästäni sanoa mitään, se ilme kyllä kaikessa köyhyydessä on mennyt oikein, voi sanoa että hyvin. Sillä jos avioapuoliset molemmat ajattelevat olevia oloja, työ- ja kaikkea mitä taloudelliseen toimeentuloon kuuluu perheessä, niin he varmaan eivät ala riidellä ja sota keskenään. Olemmehan me senlaisen yhteiskunnan ympäröimänä, että meidän on pakko avioliitto-elämässä koko voimalla puhaltaa siihen hilseen, joka hilkaan pitää lämpimänä kotilletemme.

Ja melkein joka avioliitosta on seuraus: perheeseen lisää! Ja näin olen on kummallakin vaimollisuuksilla. Nainen kaipaa hellää rakkautta osakseen mieheltään, hyvänä äitinä, olla- seen, voidakseen perillisin kylvää hyviä siemeniä kodista, jota joka hetki uhkaa kapitalistinen sorto. — Ja nainen tekee miestä kohtaan kaiken sen, mitä hän voi lapsien hoidolta ja taloustoiltaan.

Kerron tässä muutamia perhe-elämän "omnina" mitä näin silloin, kun olin yksinäisenä ja kävin tehtävissä työssä ja asuin aina perheissä.

Eräs perhe, jossa asuin jonkun aikaa, ja katselin heidän keskinäistä elämää, näytti minusta onnelliselta ensin. Nainen nousi ylös joka aamu ennen viittä, laitto kaikki hyvään kuntoon miehensä varalle, kun hän herää aamiaiselle. Mies oli hyvin kohtelias vaimolleen. Mutta sitten kerran oli vaimo eräänä lauantaina itäpäivällä sulkeutunut makuhuoneeseen ja sieltä kuului kovia nyyhkytyksiä. Pellistyi sairauden olevan kysymyksessä ja varovasti kopistin ovelle, kysyen, jos "ollette sairas?" Hän aukasi oven, viittä sisään ja liki voimatta puhua mitään, ensin. Ihmettelin, että miksi mies oli mennyt päivälliseltä työhön jälleen, vaikka vaimo on sairas?

Vihdoin sanot hän: "Mieheni sanot minulle, että minun täytyy lopettaa käynti haalilla joka iltamista.... Ei sovi naimisissa olevalle naiselle että on näytöskappaleissa joka miehen hyväilyjen alaisena.... Ja toiset ihmiset puhuvat sinun kauneudesta ja viehättävyydestä näyttämöillä. Ole kiltisti illat kotona ja jos mennään haalilla niin yhtenä mennään."

"Ja ajatteles, me olemme molemmat osaston jäseniä. Ja hän tuntee joka ainoan miesnäyttelijän, ettei heitä voi kukaan epäillä epä-moraliseksi yhtään naista kohtaan, joka on näyttämöseurassa. Ja minä olen kuin outo, erämaassa yksinäinen oija, jos minä en saa olla toiminnassa. Ja meitä ei estä vielä mikään ole-masta haalilla, vaikka aina...." Ja hän huokasi.

En ymmärtänyt syvemmin hänen suruaan — olin lapsi ajattelakseni niin raskasta asiaa kuin perhe-elämää. Muutin asuntoa, kun itkunpuuskat yhä uusintuivat harva ilta, ja mies istui synkkäänä....

Sitte tulit taloon, jossa oli viisi lasta. En koskaan voi ymmärtää, miten tuon perheen äiti kaikessa köyhyydessä ja puutteessa jaksot aina vaan kärsiä. — Mies oli joku ammattilainen, mutta ei juuri koskaan ollut työtä, niin hän aina sanoi. Puolet aikaa vuodesta oli hän jouten — kulki kaupungilla ja kun tuli kotiin, niin huomautti vaimolleen, ettei ollut huoneet kyllin puh-

taat ja kunnossa. Vaimo ei milloinkaan puhunut mitään.

Oli eräs sunnuntai ja sinne tuli emännän sisar vieraksi New Yorkista. Hän ei ollut saanut siskoltaan vuosittain tietoa mitään ja kun oli varakas, tuli katsomaan siskoaan — ja halduuttamaan suurkaupungin to- muja raittiimpaan paikkaan.

Ja hän kauhistui, että: "miten sinulla on noin paljon lapsia?" Vaimo huokasi. Ja jonkun ajan kuluttua kuulin miehen ja tuon "sis-kon" välillä ankaraa kiinaa, — en silloin sitä voinut todella ymmärtää. Mutta muistan selvään, että se riita meni tähän suuntaan:

— Kuulehan sinä lankomies, jos sinulla ei olisi kuin tuo yksi lapsi, niin tämä talo olisi ollut sinun oma-si jo vuosia sitten. Jotavastoin sinä nyt et ikinä saa kotia eikä vaatteita noille raukoille, kun niitä on jo viisi. Niiden hoito ja vuokrien maksu pitää nyt et ikinä saa alasti kuin kyntyt linnut. Ja ole varma, että tästä lähtien et saa kunnollista asun-ta — joitain kosteita kellareita — siksi juuri, että sinulla on viisi lasta. En voi ymmärtää, miten sinä, joka sanot vuosia toimeinesi puoleussa, et voi ajatella tuota asiaa parem-min."

"Jahah," sanoi mies kuin hammas-ta purren. "Sinähän olet siis kuten sanotaan sen Malthus-opin kannalla. Ja luuletko sinä mrs. "sisko", että naiset, joilla ei ole kuin yksi lapsi, tai ei yhtään, ovat tyytyväisiä yh-den miehen hyväilyyn kauan — hah hah-haa! Ja minä sanon paljon näh-neenä miehenä, että jos meillä (ja hän painosti sanan "meillä") aletaan minulle puhua ja pitää lapsirajotusta, sanon heti, että: tuosta on, akka kuule, nikkarit tehnyt reijän, mene! Tai sitten painan hiljaa oven kiinni itse!"

"No, mutta....", vältti "sisko", "kiristäiskö se sinun valjaitasi, jos tuo, mikä on nyt sinulla nuorin, olisi sinulle ja vaimollesi viimeinen?"

"Ja miten sinä oikein ajot tulla toimeen tästä lähtien, kun lapset kas-vavat ja vaativat enemmän kaikkea — ja jos niitä tulee se sinun miä-räsi täyteen, kuten sanot: "tusina täyteen on minun mottoni!" Etkö sinä yhtään pelkää, miten elää? Kun on kaikki elämäkustannukset veren hinnassa?"

"Kyllä niiden kanssa tulee toimeen, kun järjestää asiat niin, että pärjää. Ei meillä ostetakaan kakarolle kaik-kia hepeneitä, kun ne saa leipäpala-sen käteen aamulla ja ryyyst selkään niin pistä uos ovesta mäelle, siellä ne pärjää. Ja jos ei kaupungissa pärjää, niin menee farmille", sanoi mies kerskuen.

"Mutta, hyvä mies," alkoi "sisko", "miten sinä rahattomana miehenä lähdet tuonlaisen joukon kanssa far-mille? Jos saat farmin, niin sinulla on parempi jumalansuamus kuin muilla ihmisillä. Ja ajattele pärjää-väsi farmilla pienten lasten kanssa, sinun ja vaimosi työnteolla, kun lap-set eivät kykene vielä mihinkään työhön. Ja työhön kun alkavat kye-tä, niin sitten alkaa koulu. Et voi ottaa pellole parivaljakoksesi vai-moasi, kun hänellä on aina pieni lapsi — ja taloustyöt noin suuren lapsilauman ympärillä. Farmilla pi-tää tehdä työtä, elää ja maksaa vel-koja. Järjestelmä kiristää farmarin myös lujille, joka on köyhä."

"Meidän on turha kiistellä tästä asiasta, sinä tulet tietämään, että meillä on kotikomento," sanoi mies vihaisesti.

"Sisko" huokasi. "Etkö käsitä sinä tätä asiaa," sa-noi sisko surullisesti. "Vaimosi kiihtuu ja sinä huolen ja puutteen kes-kellä. Ja koeta ymmärtää, miksi tämä järjestelmä suosii työläisille suu-ria perheitä? Juuri siksi, että eivät jaksu kohota tietoisuudessa korkeal-le. Ei ole aikaa lukea, eikä varoja ostaa kirjoja tai hankkia tietoa."

Ja minä toivoisin, lankomies, että sinä olisit ainoa laatuun tällainen

ollo, perheen isä tässä yhteiskunna-sa. Ja myös toivon, että et puhuisi tuota hullua itsepintaisuuttasi kenel-lekään, sitä jokainen ihminen häpeää meidän päivinä jo. Ja vielä siksi että olette puolueen jäseniä. Minä toivon, että sinä, lankomies, tutkit parem-min tämän yhteiskunnan ja opit oi-kein kohteilemaan perhettäsi tämän järjestelmän aikana. Vasta tuleval-suudessa voi ajatella hedelmällisyyttä, jolloin yhteiskunta pitää huolen yksilöistä ja kaikkien elämisen mah-dollisuuksista."

Mies meni ulos, karjaisten jotain paha mennessään. Vaimo pyysi sisko-an lopettamaan nuo väitteet, ei sanonut enää kannattavan häntä puo-lustaa, kun on kaikki jo "liian myö-häistä". Pyysi siskoaan, jos hän pian "väsy elämiseen", pitämään huolta lapsiraukoista.

Ja vuosi myöhemmin laskettiin tuon perheen äiti hautaan — mun-aistauti katkaisi elämänsängän hä- ueltä, ei ollut vielä täyteen 30 vuot-ta vanha. Ja "sisko" täytti lupauk-sensa lapsiraukkoja kohtaan. Hän tunsi velvollisuutensa.

Koettaakaapas ajatella, nuoret ja vanhat, että tässä olisi kerrottu ta-paus vain mielikuvitus, mutta se on, ikävä kyllä, aivan totta.

Kun avioliitto perustetaan, täytyy molempien henkilöiden voida ajatella vapaasti. Ja keskustella vapaasti näistä perheasioista, jotka ovat tärkeimpiä kysymyksiä elämässä. On varma asia, että kun taloudelliset syyt eivät liian raskaasti paina per-hettä, on elämä sopusubtaisempaa, vaikka luonteet olisivatkin vastakkai-set.

Ja minun nähdäkseni kun palkka-työläisen elämä juuri riippuu nyky-ajan jokapäiväisestä työstä, ja on kuin mustalaisen kiertokulkua, ei tarvitse suurta perhettä. Jos saan luvan lausua ajatukseni: ei ollen-kaan lapsia.

Kurjissa ja vaarallisissa työpaikois-sa kun täytyy työskennellä. Kun aamulla perheen isä menee työhön — illalla paarella ruumishuoneeseen. Ajatellaan jälkeen jääneitä perheitä tässä yhteiskunnassa, kuka niitä tu-kee ja turvaa?

Toivon, että henkilöt, jotka tun-tevat yhteiskuntaa ja sen nurinku-risuuden, selvemmin kuin minä kir-jottavat ja valaisevat tien "onnelli-seen avioliittoon."

KIRSTI LINDROOS.

WINDSOR, VT.

Lämmin tervehdys kaikille Toverit-taren lukijoille! Täällä kivilalossa on paljon aikaa, koko pitkä pyhä-päiviä, eikä ole muuta hupia kuin kirjoittaa, niin kirjoittelen huvikseni enkä toivoisi kirjoitustani tulevan kenellekään suruksi.

Minulle kyllä tulee kaksi hupilais-ta; toinen tulee joka viikko ja toi-nen vaan kerran kuukaudessa—ne ovat Toveritar ja Säkenet. Niitä mi-nä luiskelen huvikseni ja ne opetta-vat minua paljon, vaikka ovatkin pieniä alalään, mutta ne ovat pal-jon sisältöisiä. Täällä on paljon kirjoja, vaan minä en niistä saa sel-vää, sillä ne ovat englanninkielisiä, jotta minä en vielä osaa lukea. Mi-nulla ei ole yhtään suomalaista kir-jaa, josta voisin kehittää itseäni, ei muuta kuin nuo kaksi lehteä.

Mitä ajattelette Toverittaren luki-jat, parantaako vanhalla miehen, vai kunka? Minä tykkäisin, että joku kirjoittaisi jostain toisesta vanhilasta vastauksen tähän. Olen kuullut mo-nen nuoren naisen sanovan, että "jos minulla olisi tuollainen mies, kuin tuo on, niin minä panettaisin sen vankilaan; kyllä siellä paranee, kun istuu jonkun vuoden." Pois sellai-set ajatukset, nuoret naiset! Mitä enemmän te teette paha miestäne kohtaan, sitä pahemmaksi se tulee teille. Mitä enemmän te teette hy-vää häntä kohtaan sitä parempi hän on teille. Teidän täytyy opettaa ja neuvoa hyvällä eikä pahalla ja paras

opetuskeino on se, että tilaatte Tove-rittaren ja pyydätte, että miehene lukee sitä illoin eikä mene kapak-kaan. Minä olen varma siitä, että tä-mä on parempi keino kuin vankila, kun sattu miehene tietoiseksi. Ja samoin tulee miehen tehdä vaimol-leen. Hänen tulee hankkia työväen-kirjallisuutta.

Minun toivomukseni on, että jokai-nen mies lykkää kapakan ja rupeaa hankkimaan kirjallisuutta ja lehtiä, joista on paljon hyötyä. Heittäkää pois juontii ajoissa, ettei käy näin kuin minulle on käynyt.

Tähän saa vastata kuka haluaa. Toivon tätien saavani neuvoja toi-silta tovereilta.

—VANKI.

Luokkataistelualueelta

(Jatkoa kuudennelta sivulta.)

sinne saaneet riittämään asti, mutta henkinen oli kuivunut vähin. En tiedä missä vika lieene. Kuulin, että piti oleman tilaisuuteen sopiva ava-jaispuhe, mutta puhuja kieltäytyi sil-täkin. Ei ollut muuta kuin pari ku-vaelmaa ja pari runoa ja ilta kului vähän pitkänlaisesti ja ajattelin, että vähän vaihtelua olisi auttaisin ja niin mentin ja aloin laulaa "farmarin mu-tan laulua", mutta kun kas kävi. Laulu katkesi äkkiä, enkä tiedä olli-sinko siitä auttamatta päässyt, mut-ta huoneen ovimurkasta eräs mies sanoi pari sanaa ja niin pääsin taas alkuun ja laulu mennä lurahti rei-lusti loppuun. Tanssijoille oli sitten-kin hauskaa, kun tanssi alkoi. Nais-et tanssivat kahteentoista lop-puvan karkausvuoden viime hetkinä ja sitten kahdeltoista miehet.

Minä en tiedä ompeluseuran hom-mista mitään. Ei pitäisi vetää minua asiaan, silloin, kun lähdetään va-staamaan jonkun toisen kirjeseen. En ole halukas Toverittaren palstoja tahrimaan täällä jutulla pitemmälle. Olen tilannut Toverittaren sen syn-tymästä asti ja tiedän jokaisen nu-meron sisällön ja annan sille tun-nustuksen, että sitä kannattaisi joka naisen tilata.

Toivoisin, että heitettäisiin nämä juoruilut pois ja koitettaisiin asialli-sesti täällä keskenämme korjata nä-mä asiat ilman lehden välitystä. Mi-nä olen vanha ja vanhana opittu kirjoitustaitoni huono, joten "nuori äiti" on kirjoittanut puhtaaksi kir-jeeni, mitä olen Toverittaren kir-jottanut. Mutta minä kysyn, että mik-ä tekee enempi hajoitustyötä, tällai-set jututko vai rehellinen toiminta. Aineellista kannatusta tarvitsisi haal-lin rakennusrahastokki, sillä haali mättänee puolitekoisena, eikä mitään toiminta. Minä sanon vieläkin, että nämä jutut olisi selvitettävä täällä omalla palkkakunnalla, eikä niillä pi-fäisi sotkea omaa lehteämme. Me naiset muutenkin olemme aina mies-tien silmättikkuna, niin pitäisi meidän välttää keskinäisiä riitoja.

VANHA ÄITI.

EUREKA, CAL.

Koska täältä harvoin näkyy uutisia Toverittaren palstoilla, niin koetan minä huonolla kynälläni töhertää vä-hän.

Juhlat ovat olleet ja menneet ja hauskaa on ollut. Osaston haalilla näyteltiin kappale "Tukkijoella", joka sujui hyvin, että naurussa suin sai sitä katsella.

Toivon yksimielisyyden koteutuvan keskuuteemme tänä alkaneena vuotena, sillä yksimielisyys on voimaa. Heitettään kaikki juoruilumiset pois, ei niillä otot parane. Te naiset, ti-latkaa joka yksi Toveritar. Se on

(Jatk. 8:lla sivulla)

PARANTAKAA KYLMETTYMISENNE YHDESSÄ PAIVASSA. Nautikaa LAXATIVE BROMO QUININEA. On olemassa vain yksi "Bromo Quinine". Laatikko päällä on E. W. Grove'n leima. 25c Paris Medicine Co., St. Louis, Mo.